

Preek 12 april 2009 — Pasen

ds. R. Koopmans, [e-mail](#), [Jozefkerk Assen](#)

[Psalm 16](#)

[Marcus 15:42-16:8](#)

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Als iemand gestorven is, dan is er van alles te regelen.

Je wilt het allemaal zorgvuldig doen: de kaart opstellen, hoe doen we het met het opbaren en de muziek en de dominee. Maar er is ook haast bij. De kaarten moeten op de post. Je hebt vijf dagen, maar als het weekend is, mis je alweer een dag...

We besteden alle zorg aan de doden. En dat is goed.

In het oosten werden en worden mensen vaak nog dezelfde dag begraven. Geen vijf dagen de tijd. En dus moet Jozef van Arimatea meteen doorpakken.

Deze Jozef is geen familie van Jezus, maar treedt plaatsbekledend op. Als vooraanstaand lid van de raad had hij niet ingestemd met Jezus' kruisiging. Maar nu dat toch gebeurd is, voelt hij zich verantwoordelijk voor een passende begrafenis. Bovendien: Jozef verwacht de komst van Gods koninkrijk. Hij hoort bij die mensen die leven met verwachting. Hij lijkt op de oude Simeon, in de tempel, als Jezus pas geboren is.

Jozef heeft geen tijd om het lichaam nog te balsemen. Het is al avond. Als de zon ondergaat is het sabbat, dan mag je niks meer. Jozef wikkelt Jezus' lichaam in linnen en legt hem in een graf dat in een rots is uitgehouwen. Een grote steen rolt hij voor de ingang.

Zo is het eind van Jezus' leven als het begin. De cirkel is rond. De rode draad is helder. Aan het begin en aan het einde van Jezus' leven vinden we een Jozef, beiden geen familie. Jezus gewikkeld in doeken, gelegd in een kribbe. En nu gewikkeld in linnen in een graf. Er lijkt niets veranderd. Het is afgelopen uit. Steen ervoor, klaar. Jammer, maar helaas.

De weg van de dood. Dood is dood. Een gesloten verhaal, lijkt het.

Een steen. Bij ons duurt het maanden voor die op het graf kan. Sommige mensen tillen zwaar aan zo'n steen. In Oost Groningen, waar de grafstenen extra zwaar zijn, kreeg ik wel eens te horen: zo'n steen wil ik niet op m'n hoofd. Die ligt me bij de wederopstanding maar in de weg....

Ook de vrouwen zitten met de steen in hun maag. Ze hebben alles gezien, en hebben gewacht, een hele sabbat lang. Voor dag en dauw, zo gauw het kan, gaan ze met balsemolie op weg. Onderweg praten ze bezorgd. Wie zal voor ons de steen weggrollen?

De vrouwen zijn alleen bezig met de dood, en neem het ze eens kwalijk.

Zo is het leven. Zo is het ook bij ons. Eén ding is zeker, zeggen we dan. De dood. Daar komen we allemaal voor te staan, vroeg of laat. En dus zorgen we goed voor onze gestorvenen. Mooie bloemen bij het graf of bij de urn, of bij de foto. We gedenken hen die ons zijn voorgegaan.

Maar helpen doet het niet echt. Het gemis blijft, en ligt ons als een steen op de maag. Valt er nog iets te verwachten?

Maar dan gebeurt er iets onverwachts. Iets volkomen nieuws.

Ze komen bij het graf aan, en de steen is weggerold.

Grote schrik bij de vrouwen. Pasen levert niet direct blijdschap op. Daarvoor is het te vreemd.

Het zal je gebeuren. Je komt op de Boskamp en de steen ligt ernaast.

Denk je dan meteen aan de wederopstanding der doden? Dat zou vanuit ons geloof best kunnen, maar zo werkt het niet. Je schrikt. Je denkt aan: grafschennis. Je bent ontzet en ontdaan.

De vrouwen lopen het graf binnen. Het lichaam is weg.

Er zit wel een jongeman met witte kleren aan. Hij zegt van alles. Maar ze horen het niet. Ze vluchten naar buiten, bevangen door angst en schrik, en zeggen niemand iets. Er zijn immers geen woorden voor.

Marcus stopt hier zijn evangelie, bij de vluchtende vrouwen. De verzen erna zijn volgens alle Bijbelgeleerden later toegevoegd. Daar schrikken we altijd wat van, als Bijbelgeleerden dat zeggen, maar dat hoeft niet. De toevoeging is niet minder waar. Marcus heeft ze zelf later geschreven als een samenvatting van wat andere evangelisten vertellen. Maar oorspronkelijk was dit het slot: de steen weggerold. Het graf is leeg. Jezus is er niet. Vluchtende vrouwen.

Wat God hier doet - want het is God die dit doet - is nieuw. God verschuift alleen maar een steen. Maar het is schokkend.

Je zoekt Jezus, de gekruisigde. De gestorvene. Je wilt zijn lichaam verzorgen. En weg.... Afschuwelijk. Wát je nog kon doen na het sterven, wordt je ook nog afgenomen. Niks meer. Geen eens een graf om te bezoeken. De enige zekerheid die je had.

De weg naar de dood loopt dood.

Pasen is zo nieuw, dat het er ook bij ons bijna niet in wil. Kerstfeest, Jezus' geboorte, dat vieren we allemaal. En Goede Vrijdag ook. De Matthaüspassion trekt mensen, van hoog tot laag, naar de kerk. Want sterven, dat zien we dagelijks voor ogen. Maar Pasen, niet te geloven! We behelpen ons wat met eieren en de paashaas en de meubelboulevard, maar verder....

Want mensen geloven het niet, dat Jezus is opgestaan. Dat is niet van de moderne tijd alleen, ook toen al niet vertelt Marcus vanaf vers 9. Zó vreemd, zo nieuw, zo onvergelijkbaar.

Joden zeiden: de leerlingen hebben Jezus' lichaam weggehaald. Hij is niet echt opgestaan.

Moslams zeggen: Jezus is niet eens gestorven. Dat dachten de joden maar. God laat zijn profeten niet sterven. God heeft Hem gelijk in de hemel opgenomen.

En heel veel mensen vandaag de dag zeggen: Jezus denkbeelden leefden voort, zijn boodschap heeft zijn volgelingen bezielde en is doorgegaan. Maar een lichamelijke opstanding, nee, dat kan niet.

Maar de kerk verkondigt tot op vandaag: de Heer is waarlijk opgestaan! Waarlijk, dat wil zeggen: werkelijk. Het is waar, het is echt gebeurd!

Jezus is opgestaan, opgewekt uit de dood. Hij leeft!
God heeft maar een steen verschoven. Maar met grote gevolgen:
Voor dit geloof heeft Marcus zijn evangelie geschreven.
Voor dit geloof trokken apostelen de wereld in.
Voor dit geloof geven mensen hun leven. Dat doe je niet zomaar. Voor een geloof een ánder doden, dat is vrij algemeen, helaas. Maar je eigen leven geven...
Als we ergens bang voor zijn, dan is het wel “voor de dood”. We zijn als de dood voor de dood. Maar Jezus heeft de ban van de dood doorbroken. We hoeven niet meer bang te zijn. De dood is een doorgangshuis naar het leven. Ook voor ons. Dát is Pasen!

De apostel zegt “als Christus niet is opgestaan, dan zijn wij nog dood in onze zonden”. Dan heeft ook Goede Vrijdag geen enkele zin. Dan heeft niks meer zin. Dan is dood immers dood. Afgelopen uit, steen ervoor, klaar.
Maar Christus ís opgestaan. De steen is weggerold. De cirkel is open. Ik zie een poort wijd open staan, waardoor het licht komt stromen.

Maar hoe doorbreek je nu, dat we ons laten afschrikken door het vreemde van dit geloof. Hoe krijg je nu deel aan dat leven, aan de blijdschap, van Pasen?
Dat kan maar op één manier. Luisteren naar wat die engel van een jongen in het wit tot ons zegt. Sla de weg naar het leven in.

De engel zegt: “jullie zoeken Jezus uit Nazareth die gekruisigd is.” Dat klopt, daar zoeken we naar. *Wir setzen uns mit tränen nieder* bij het graf. Velen bezoeken trouw het graf van hun geliefde, en dat is goed. Maar je vindt er niks.
“Hij is er niet, niet in het graf. Hij is opgewekt uit de dood. Ga terug en zeg het tegen de leerlingen en tegen Petrus: Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zullen jullie Hem zien, zoals Hij jullie heeft gezegd.”

Ja, Jezus had het gezegd. Meermalen. Dat Hij zou worden opgewekt.
Maar ze hadden het niet begrepen. En dan hoor je het niet. Als je het wilt begrijpen, als je blijft zitten waar je zit, dan kom je er niet.
Psalm 16 zegt: “U levert mij niet uit aan het dodenrijk en laat uw trouwe dienaar het graf niet zien. U wijst mij de weg naar het leven”. Woorden die ze allemaal kenden. Woorden die niemand begreep, woorden die op vervulling wachtten. Er waren getrouwen, die het koninkrijk van God verwachtten. Ze zijn er nog steeds, mensen die niet geloven in de gesloten cirkel, maar die openstaan, vol verwachting op wat komen gaat.

Daarom: ga het dan vertellen! Aan wie er op wachten!
Maar de vrouwen zeggen eerst niks. En als ze het zeggen, dan worden ze niet geloofd. De leerlingen gaan niet op weg naar Galilea. Er zit nog geen beweging in. Jammer!
Je moet op weg. Weg van het graf. Weg van je verdriet. Blijf niet staren op wat vroeger was, sta niet stil bij het verleden. Sla de weg naar het leven in. God is iets nieuws begonnen, merk je het niet?
Hoor de woorden van de jongeman in het wit. Lees ze nog eens, en volg ze op. We moeten op weg met het goede nieuws van Pasen. De Heer is opgestaan, écht. Hij leeft!
Al begrijp je er niks van. En al geloof je het zelf nog maar half. Ga er mee op weg, en leef er uit. Ga de weg naar het leven!

Je hoeft niet zweverig te worden, geen hemelbestormer. Leef maar gewoon. De discipelen moeten naar Galilea, het land waar ze wonen, van hun dagelijks werk. Dáár moet je heen. In je dagelijks leven zul je Jezus zien. Je zocht de gekruisigde. Maar je zult zien: je vindt de opgestane.

Gelukkig zijn er ook mensen onder ons die daarvan kunnen getuigen. Zij hebben de levende Heer ontmoet, in hun dagelijks leven. Zomaar, in een gesprek. In een vriendschap, een liefde. In de kerk, of ver daarbuiten. Soms bij een ziekbed, een sterfbed, juist in de diepste nood. Hij wás er, Hij is aanwezig, de levende Heer. Een gesloten bestaan gaat open, ontvangt uitzicht, wordt tot leven.

Zegt David dat ook niet in Psalm 16? Zijn leven was niet gemakkelijk, en toch spreekt hij van geluk, geborgenheid. Overvloedige vreugde in uw nabijheid, voor altijd een lieflijke plek aan uw zijde.

We hoeven het zelf niet te máken, Hem niet wanhopig te zoeken.

De engel zegt: Jezus gaat u voor. Jezus is ons vooruit. Waar wij leven, daar ís Hij al. Hij is de eerste, de eerste opgestane. Als wij Hem volgen, dan zullen wij Hem zien. Dan zullen wij opstaan. En geen steen ligt ons dan in de weg.

Amen.